

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w gminie Szczuczyn za rok 2024 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny wynika z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 49) przedstawia się następująco:

1) Opracowanie i realizacja 3- letnich programów wspierania rodziny:

Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2022–2024, został ustanowiony uchwałą Nr 219/ XLIII/21 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 29 grudnia 2021 r.

Tutejszy Ośrodek pełni funkcję koordynatora programu i realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

W tym celu w Programie zawartych jest szereg szczegółowych działań, które mają umożliwić osiągnięcie założonego celu.

Cele szczegółowe programu:

1. Diagnozowanie, analiza i monitoring środowisk rodzinnych.
2. Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.
3. Wspomaganie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w celu przywrócenia rodzicom zdolności do pełnienia ról rodzicielskich.

4. Zapobieganie sytuacją kryzysowym w rodzinie oraz rozwiązywanie już istniejących.
5. Dążenie do reintegracji rodziny- powrót dzieci do rodziny biologicznej.
6. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Założeniem Gminnego Programu Wsparcia Rodziny jest wzmocnienie rodzin prawidłowo funkcjonujących, objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pomoc rodzinom dysfunkcyjnym.

Wspieranie rodzin

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnianiu tych funkcji, które wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia.

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych gmina zapewnia wsparcie, polegające w szczególności na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
2. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny;
4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. pomocy w integracji rodziny;
6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji rodziny;
7. dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w tut. Ośrodku w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale przez instytucje

i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Praca z rodziną prowadzona była m.in. w postaci:

- pracy socjalnej,
- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego w Punkcie Konsultacyjnym
- usług dla rodzin, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- pomocy prawnej.

Zadania z zakresu wspierania rodziny, powierzone zostały do realizacji Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Szczuczynie i były wykonywane przez pracowników socjalnych.

Głównym zadaniem pracowników socjalnych jest rozpoznawanie potrzeb osób i rodzin poprzez wywiad środowiskowy, którego celem jest ustalenie sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej oraz prowadzenie szeregu działań zmierzających do sytuacji, w której osoby te nie będą wymagały zewnętrznego wsparcia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie zatrudnia 3 pracowników socjalnych z tego względu teren gminy został podzielony na trzy obszary opiekuńcze. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu.

Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach (opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej) i była realizowana w ramach prowadzonej pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni ponadto podejmowali działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dzieci wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2024r. 121 rodzin zostało objętych pomocą ze strony pracowników socjalnych. Rodziny te korzystały z różnych form pomocy tj. ze świadczeń pieniężnych korzystało 66 rodzin: z zasiłku stałego korzystało 21 rodzin, z zasiłku okresowego korzystało 54 rodzin, z zasiłków celowych i w naturze korzystało 39 rodzin natomiast ze świadczeń niepieniężnych korzystało 55 rodziny: dożywiano 124 dzieci w stołówkach szkolnych z 70 rodzin, z usług opiekuńczych korzystało 2 rodziny, z specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało 7 rodzin, ze schronienia w schronisku dla bezdomnych korzystało 1 osoba, ponadto 67 rodziny zostało objętych pracą socjalną, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 37.

Często zdarzało się, że jedna rodzina korzystała z pomocy w kilku z wyżej wymienionych form. Głównymi powodami udzielania pomocy były: ubóstwo, bezrobocie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wśród rodzin niepełnych

i rodzin wielodzietnych. Kolejnymi często występującymi powodami udzielenia pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrona macierzyństwa w tym potrzeba ochrony wielodzietności, niepełnosprawność. Ponadto występowały takie powody jak: przemoc domowa, alkoholizm, bezdomność i zdarzenie losowe. Wskazane problemy w rodzinie nie były jedynymi, zdarzało się, że w danej rodzinie jednocześnie występowało kilka problemów jednocześnie.

Wszystkie działania, podejmowane przez pracowników socjalnych, odbywały się przy ścisłej współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, Prokuratury, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zawodowymi i społecznymi kuratorami.

Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2022–2024 w roku 2024 realizowany był poprzez niżej wymienione działania w ramach celów szczegółowych programu:

1. Diagnozowanie, analiza i monitoring środowisk rodzinnych

- 1) Wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności:
 - głównym zadaniem pracowników socjalnych jest rozpoznawanie potrzeb osób i rodzin poprzez wywiad środowiskowy, którego celem jest ustalenie sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej oraz prowadzenie szeregu działań zmierzających do sytuacji, w której osoby te nie będą wymagały zewnętrznego wsparcia.
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie zatrudnia 3 pracowników socjalnych z tego względu teren gminy został podzielony na trzy obszary opiekuńcze. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu, a także na wzmacnianiu roli i funkcji rodzin.
- 2) Praca socjalna – rozpoznanie problemów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci i ocena sytuacji dziecka - działania podejmowane przez pracowników socjalnych opierały się na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu, trudności w pełnieniu ról rodzicielskich oraz sytuacji małoletnich i w razie potrzeby udzielano adekwatnej pomocy i wsparcia.
- 3) Kontakt ze specjalistami, aby ustalić przyczyny mające wpływ na dysfunkcje – pracownicy socjalni współpracują z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, Prokuratury, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zawodowymi i społecznymi kuratorami.

- 4) Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby rodziny - udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach (opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej) i była realizowana w ramach prowadzonej pracy socjalnej.

2. Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych rodziny realizowane jest poprzez:

Udzielenie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia:

- 1) w zakresie pomocy społecznej - w 2024 r. 121 rodzin zostało objętych pomocą ze strony pracowników socjalnych. Rodziny te korzystały z różnych form pomocy tj.:
 - ze świadczeń pieniężnych korzystało 66 rodzin: z zasiłku stałego korzystało 21 rodzin, z zasiłku okresowego korzystało 54 rodzin, z zasiłków celowych i w naturze korzystało 39 rodzin.
 - ze świadczeń niepieniężnych korzystało 55 rodziny: dożywiano 124 dzieci w stołówkach szkolnych z 55 rodzin, z usług opiekuńczych korzystało 2 rodziny, z specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało 7 rodzin, ze schronienia w schronisku dla bezdomnych korzystało 1 osoby.
- 2) w zakresie świadczeń rodzinnych – w 2024 roku zrealizowanych zostało 7585 wszystkich świadczeń rodzinnych, w tym 5391 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, 2092 świadczeń opiekuńczych, 27 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka oraz 75 świadczeń rodzicielskich. Do zasiłków rodzinnych wypłacono 2173 dodatków, w tym: 14 z tytułu urodzenia dziecka, 22 z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, 54 z tytułu samotnego wychowywania dziecka, 153 z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym 12 dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia, oraz 141 dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia, 518 z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, 612 z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym 66 dodatków na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła oraz 546 dodatków na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła, 800 z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.
- 3) w zakresie funduszu alimentacyjnego - świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują niektórym osobom uprawnionym do alimentów, które nie otrzymują ich z powodu bezskuteczności egzekucji prowadzonej przez komorników sądowych. Zrealizowanych zostało 428 świadczeń z funduszu alimentacyjnego tj. 369 świadczeń

zostało wypłaconych opiekunom osób uprawnionych, a 59 świadczeń wypłacono pełnoletnim osobom uprawnionym.

- 4) objęcie dożywianiem dzieci w szkole – dożywiano 124 dzieci w stołówkach szkolnych z 55 rodzin,
- 5) monitoring sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia poprzez kontakt z placówkami służby zdrowia - w razie potrzeby pracownicy socjalni kontaktowali się z pielęgniarkami i położną Przychodni Rejonowej w Szczuczynie.
- 6) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych – na realizację tego w 2024r. wydatkowano kwotę 46248,37 zł za pobyt dwojga dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej (50% całkowitego kosztu utrzymania) i zabezpieczono środki na ten cel na 2025r.
- 7) realizacja Rządowego Programu Karta Dużej Rodziny - z myślą o umacnianiu roli rodziny oraz wspieraniu realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin wielodzietnych Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Rządowy Program Karta Dużej Rodziny. Z Programu korzystają rodziny wielodzietne, składające się z rodziców/rodzica (opiekunów prawnych), prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z minimum trojgiem dzieci do ukończenia 18 roku życia (a w przypadku dziecka kontynuującego naukę do ukończenia 25 roku życia lub 26 roku życia w przypadku dziecka niepełnosprawnego legitymującego się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub któremu wydłużono czas edukacji), niezależnie od sytuacji materialnej, w tym również rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego. Karta Dużej Rodziny ma na celu wsparcie dużych rodzin, promocję modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku. W okresie od 01.01.2024r. do 31.12.2024r. wpłynęło łącznie 25 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny z tego: 7 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną oraz 13 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną składającą się wyłącznie z rodziców, a mających co najmniej troje dzieci. Przyznano również 1 kartę dla nowego członka rodziny oraz 4 duplikatów Kart Dużej Rodziny.
- 8) przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej w tym stypendiów i zasiłków szkolnych - rodziny mające trudną sytuację materialną, która uniemożliwia zakupienie niezbędnych podręczników i przyborów szkolnych lub ogranicza dostęp dzieci i młodzieży do zajęć wymagających wniesienia odpłatności czy zakupu specjalistycznego sprzętu, mają możliwość skorzystania z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w postaci stypendium szkolnego lub zasiłku szkolnego.

W okresie od stycznia do grudnia 2024r. wydano 189 decyzji dotyczące przyznania stypendium szkolnego oraz 1 decyzję dotyczące przyznania zasiłku szkolnego.

3. Wspomaganie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia rodzicom zdolności do pełnienia ról rodzicielskich.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie:

- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę socjalną - działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i udzieleniu wymaganego wsparcia,
- praca z rodziną biologiczną w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej- pracownicy socjalni tut. Ośrodka pracują z ojcem dwojga dzieci umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej, udzielane jest mu wsparcie w ramach pracy socjalnej oraz pomocy w formie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
- promowanie działań na rzecz integracji rodziny i aktywnego spędzania czasu wolnego.
- monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny – pracownicy socjalni monitorują sytuację rodzin, u których w 2022 r. zakończono współpracę z asystentem rodziny poprzez wizyty w miejscu zamieszkania, bądź kontakt telefoniczny.

Szkoła Podstawowa w Niedźwiadnej:

- Akcje charytatywne –WOŚP oraz udział w akcjach lokalnych na rzecz dzieci chorych i poszkodowanych w wypadkach losowych.
- Promowanie integracji rodzinnej poprzez takie wydarzenia jak: Pasowanie Pierwszoklasisty, Choinka szkolna, Śniadanie Daje Moc, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy, Dzień Dziecka, uroczystość rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, Dzień Edukacji Narodowej, Dzień Sybiraka.

Szkoła Podstawowa w Szczuczynie:

- Prowadzone przez pedagoga rozmowy, porady, konsultacje z rodzicami (ponad 50 rozmów indywidualnych, które dotyczyły problemów z zachowaniem, nauką, ustalanie form pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku, rozwiązywania konfliktów, udzielania wskazówek, jak postępować z dzieckiem, promowanie metod wychowania bez użycia przemocy, kar cielesnych).
- Organizacja imprez integracyjnych z zaangażowaniem i udziałem rodziców, takich jak: Piknik rodzinny „U Stasia na imieninach”, Andrzejki, Mikołajki, Dzień Dziecka, Wigilia, Choinka szkolna.

Biblioteka-Centrum Kultury w Szczuczynie:

- Organizowano szereg działań promujących integrację rodzinną, były to m.in. spotkania sensoryczne dla rodziców z dziećmi, zajęcia feryjne, wakacyjne, spacer śladami założyciela miasta, dni tematyczne: dzień dziecka, Mikołajki.

Stowarzyszenie „Nasz Szczuczyn” m.in.:

- Działanie promujące integrację społeczną i integrację rodzinną poprzez projekt „Nasz Szczuczyn Razem w akcji!”. Spartakiada Rodzinna „Razem w akcji!” to połączenie aktywności fizycznej, gier integracyjnych i logicznych, wydarzeń dla całych rodzin w społecznościach lokalnych, odbyła się w Bzurach, Dołęgach, Bęćkowie i Szczuczynie.

Urząd Miejski w Szczuczynie organizował wydarzenia, w których mogły brać udział całe rodziny poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego, takie jak m.in.:

- 32. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Szczuczynie,
- Dzień Sołtysa,
- Warsztaty wielkanocne,
- VI Memoriał im. Jarosława Augustowskiego o Puchar Burmistrza Szczuczyna w piłce siatkowej,
- Jarmark Wielkanocny,
- Otwarcie Sezonu Motocyklowego w Szczuczynie,
- Trzeci Biebrzański Rajd Pojazdów Zabytkowych,
- III Bieg Szczuków w Szczuczynie,
- Obchody Święta Strażaka,
- Piknik Sołecki na Transgranicznym Centrum Dialogu Kultur im. Jarosława Augustowskiego”,
- Organizacja konkursu na Najpiękniejszą Donicę Kwiatową,
- Organizacja Strefy Kibica,
- Gminne Zawody Sportowo – Pożarnicze w Niedźwiadnej,
- Organizacja zbiórki „Pomoc dla Powodzian”,
- Dożynki Parafialne,
- Obchody Narodowego Święta Niepodległości,
- Octoberfest & Dzień Ziemniaka,
- Msza Święta w intencji zmarłych strażaków,
- Wigilii Miejskiej w Szczuczynie.
- Jarmarku Bożonarodzeniowego.

4. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinie oraz rozwiązywanie już istniejących.

- 1) praca socjalna - 67 rodziny w roku 2024 zostało objętych pracą socjalną, w tym wyłącznie z pomocy w postaci pracy socjalnej 37.
- 2) współpraca z instytucjami zajmującymi się rodziną – wszystkie działania, podejmowane przez pracowników socjalnych, odbywały się przy ścisłej współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, Prokuratury, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zawodowymi i społecznymi kuratorami.
- 3) pomoc rodzinom dotkniętym przemocą:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie:

- Rodziny z problem przemy domowej uzyskali pomoc w formie poradnictwa socjalnego, pracownicy socjalni udzielili 28 porad dla 29 osób (dla 24 kobiet i 5 mężczyzn) z 13 rodzin.
- Pracownicy socjalni ponadto podejmowali działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dzieci wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Szkołę Podstawową w Niedźwiadnej poprzez m.in.

- Uczestnictwo w programach profilaktycznych z zakresu uzależnień i przeciwdziałania zachowaniom agresywnym oraz bezpieczeństwa i odpowiedzialności za popełnione czyny - zajęcia warsztatowe dla uczniów prowadzone przez specjalistów Powiatowej Komendy Policji w Grajewie.
- Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Zespołem Interdyscyplinarnym, Sądem Rejonowym w Grajewie, Zespołem Sądowej Służby Kuratorskiej w Grajewie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie.

Szkołę Podstawową w Szczuczynie m.in.

- Zapoznanie się nauczycieli z materiałami szkoleniowymi udostępnionymi na stronie Ośrodka Rozwoju Edukacji „Przemoc w rodzinie - działania pracowników oświaty”
- Monitorowanie sytuacji, indywidualne wsparcie dzieci, u których w rodzinie została założona „Niebieska Karta” (ok. 20 rozmów, obserwacji).
- Szkolna tablica informacyjna, na której pedagog zamieszcza ważne informacje dla rodziców na temat przemocy w rodzinie oraz wykaz lokalnych placówek pomocy ofiarom przemocy, telefon zaufania „Niebieska linia”, wskazówki dotyczące wychowania bez przemocy, prawa przysługujące ofiarom przemocy itp.
- Obserwacja zachowania dzieci w trakcie pobytu w szkole pod kątem zachowań mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka.

- Przeprowadzenie zajęć z uczniami przez psychologa na temat uzależnień behawioralnych z wykorzystaniem ulotek oraz gadżetów z numerami telefonów zakupionymi przez GKRPA
- Realizacja szkolnego projektu „Razem przeciw przemocy” przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Grajewie – Wydział Prewencji, Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Zespołem Interdyscyplinarnym i Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szczuczynie w ramach którego zorganizowano: pogadanki z przedstawicielem Policji nt.: „Hejt, mowa nienawiści, przemoc”(102 uczniów), warsztaty z pedagogiem „Nauka strategii rozwiązywania konfliktów” (47 uczniów), warsztaty z psychologiem „Jak radzić sobie ze stresem, złością i smutkiem? Depresja”(102 uczniów).
- Szkolenie warsztatowe dla nauczycieli, rodziców, członków ZI oraz pracowników OPS „Uzależnienia w środowisku domowym, a kryzys emocjonalny dzieci. Etapy, szanse i zagrożenia”(80 uczestników),
- Prowadzenie konsultacji, poradnictwa dla rodziców przez psycholog szkolną (ok. 20 rodzin objętych wsparciem),
- Promowanie wychowania bez przemocy poprzez pogadanki oraz rozmowy indywidualne z rodzicami prowadzone przez pedagoga.

Biblioteka – Centrum Kultury w Szczuczynie m.in.

- Zorganizowano warsztaty o charakterze prewencyjnym w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków odurzających, i innych substancji psychoaktywnych (konkursy, prelekcje, spotkania z trenerami mentalnymi i służbami np. policja, psychologiem, strażą pożarną)
- w BCK funkcjonuje świetlica, w której prowadzimy zajęcia dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Działalność o charakterze profilaktycznym, ma na celu wzmocnienie kompetencji społecznych, wzmocnienie odporności psychicznej dzieci i młodzieży i ich rodziców. Do świetlicy systematycznie uczęszcza ok. 20 uczestników. Organizowane są warsztaty tematyczne (bożonarodzeniowe, mikołajkowe, dzień Babci i Dziadka. Dzień Matki), organizacja gier i zabaw sportowych, korekcyjnych,

Posterunek Policji w Szczuczynie m.in.:

- Prowadzenie rozmów z mieszkańcami Miasta i Gminy Szczuczyn dotyczących zagrożeń i możliwości uchronienia się przed oszustwami występującymi w podległym regionie oraz udzielano informacji o programach pomocowych realizowanych przez PCPR w Grajewie oraz OPS w Szczuczynie.
- Policjanci Posterunku Policji w Szczuczynie udzielali porad dla osób zgłaszających się z problemem konfliktów rodzinnych.

4) pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniem:

- w roku 2024 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie wpłynęło 16 wniosków z Policji, grup diagnostyczno-pomocowych i rodziny osób z problemem alkoholowym. W stosunku do 2 osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie złożyła wniosek do Sądu Rejonowego w Grajewie o leczenie odwykowe w zakładzie stacjonarnym, 3 osób zostało skierowanych na badanie przez biegłych w przedmiocie uzależnienia,
- Liczba osób uzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego:
 - psycholog – 27 osób
 - terapeuta - 12 osób - udzielonych porad 39
- Liczba osób współuzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego:
 - psycholog - 28 osób
 - terapeuta- 1 osoba udzielonych porad 6.

5) zapewnienie wsparcia asystenta rodziny – w 2024 roku pracownicy socjalni nie wnioskowali o przydzielenie asystenta rodziny, gdyż nie było takiej potrzeby.

5. Dążenie do reintegracji rodziny- powrót dzieci do rodziny biologicznej.

- 1) współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz rodziny – dwa razy do roku tut. Ośrodek przekazuje Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie informacje o bieżącej sytuacji rodziny biologicznej dwojga dzieci przebywających w zawodowej rodzinie zastępczej.
- 2) pomoc w rodzinie w odbudowaniu właściwego środowiska wychowawczego, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować poprzez wsparcie asystenta rodziny – realizowane poprzez pracę socjalną.
- 3) pomoc w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych - realizowane w ramach pracy socjalnej.
- 4) motywowanie do utrzymywania kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej – podczas prowadzenia pracy socjalnej z ojcem dzieci przebywających w zawodowej rodzinie zastępczej do kontaktowania się z nimi poprzez kontakt telefoniczny.
- 5) nabycie przez rodziców umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych - realizowane poprzez pracę socjalną.

6. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

1. praca asystenta rodziny – nie było wniosków pracowników socjalnych o przydzielenie asystenta rodziny z uwagi na brak takiej potrzeby.
2. wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie zajmuje się przyznawaniem i wypłatą świadczeń opiekuńczych, dla rodzin z osobami posiadającymi orzeczenia o umiarkowany lub znacznym stopniu niepełnosprawności. W ramach świadczeń opiekuńczych wypłacono: 1435 zasiłków pielęgnacyjnych oraz 657 świadczeń pielęgnacyjnych.
 - Pracownicy socjalni pomagają w wypełnieniu oraz skompletowaniu dokumentów niezbędnych do ubiegania się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, bądź uzyskania świadczeń związanych z posiadaniem już orzeczeniem.
3. zapewnienie różnych form wsparcia dla rodzin m.in. poradnictwa psychologicznego, prawnego:
 - Punkt Konsultacyjny – z siedzibą w Bibliotece- Centrum Kultury, ul. Łomżyńska 11 w Szczuczynie, a od września 2024r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczuczynie pl. 1000-lecia 23, 19-230 Szczuczyn
 - bezpłatna pomoc psychologa – co wtorek od godz. 15:30-17.30 (w 2024 roku udzielono wsparcia dla 57 osób, w tym 26 kobietom, 2 mężczyznom i 9 dzieciom).
 - bezpłatna pomoc terapeuty – co drugi piątek od godz. 15:00-19.00 (w 2024 roku udzielono wsparcia dla 11 osób, w tym 1 kobiecie i 10 mężczyznom – łącznie 45 konsultacji).
 - Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej - *punkt mobilny Pomocy Prawnej – co wtorek w budynku Zespołu Szkół im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Szczuczynie, ul. Szczuki 1 w Szczuczynie, w godzinach 8:00-12:00, po wcześniejszym kontakcie pod numerem telefonu 86 273-84-60.*

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie poza wymienionymi powyżej zrealizował takie działania jak:

- Udział w konferencji zorganizowanej przez PCPR w Grajewie, na której omówiono m.in. zadania PCPR z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Pracownicy socjalni wydawali skierowania do pomocy żywnościowej w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2024 Podprogram 2023, z czego skorzystało 202 osób z 83 rodzin oraz dla 8 obywateli Ukrainy,

- W ramach akcji Caritas Diecezji Łomżyńskiej „Tytka charytatywna” prowadzono zbiórkę żywności wśród lokalnej społeczności, firm i instytucji, Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie udzielił pomocy w postaci paczek żywnościowych dla 30 rodzin.
- Dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie z Caritas Diecezji Łomżyńskiej, Selgros w Szkole Podstawowej w Szczuczynie zorganizowano spotkanie „Wigilia Caritas”, w którym udział wzięło 60 osób. Część artystyczną przygotowali uczniowie Szkoły Podstawowej w Szczuczynie.
- Dzięki współpracy tut. Ośrodka z Caritas Diecezji Łomżyńskiej i Parafią pw. Imienia Najświętszej Maryi Panny w Szczuczynie w ramach działań towarzyszących Programowi Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2024 Podprogram 2023 zorganizowano warsztaty rodzinne dla 33 osób, w których brały udział rodzice z dziećmi i seniorzy.

Szkoła Podstawowa w Niedźwiadnej poza wymienionymi powyżej zrealizowała takie działania jak:

- Realizacja kampanii profilaktycznej „Uzależnienia behawioralne – bądź niezależny” we współpracy z OPS – zajęcia dla dzieci oraz warsztaty dla rodziców,
- Współpraca z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Grajewie w ramach udzielanego wsparcia uczniom i ich rodzinom borykającym się z różnego typu trudnościami (w tym zachowaniami agresywnymi i autoagresywnymi).
- „3 minuty na uratowanie życia – pierwsza pomoc” oraz „Procedura postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia” – realizacja tematu w ramach godzin z wychowawcą .
- Realizacja działań Ministerstwa Zdrowia i Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Grajewie poświęcone profilaktyce chorób i promocji zdrowia o jak dbać o swój dobrostan,
- „Bez agresji, bez żadnej przemocy, bez hejtu” - pogadanki z uczniami w ramach lekcji z wychowawcą.
- „Cała Polska na Niebiesko i Różowo” – ogólnopolska akcja na rzecz dzieci z autyzmem i ich rodzin,
- „Depresja”, „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”- realizacja tematu w ramach z wychowawcą.
- Przeprowadzenie wśród uczniów ankiety diagnozującej środowisko szkolne oraz dokonanie analizy i wdrożenie działań wynikających z wniosków.
- Opracowanie programu wychowawczo-profilaktycznego oraz raportu z ewaluacji programu.

- Udział pedagoga szkolnego w konferencjach, webinarach: „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Wspólna praca, najlepsze rozwiązanie”, „Szkoła dostępna dla wszystkich- wspieranie dobrostanu psychospołecznego w edukacji włączającej”, „Offline/online wyzwanie dla ciała i umysłu oraz „Zobacz, usłysz, zareaguj – co zrobić gdy widzimy lub podejrzewamy krzywdzenie dziecka”, „Szczęśliwe dzieciństwo to bezpieczne dzieciństwo – jak rozpoznawać i reagować na krzywdzenie dzieci”, „Przemoc seksualna niepełnosprawność intelektualna i spektrum autyzmu. Profilaktyka”.

Szkoła Podstawowa w Szczuczynie poza wymienionymi powyżej zrealizowała takie działania jak:

- W trudnych sytuacjach wychowawczych proponowano rodzicom pomoc psychologiczną oraz prawną w punkcie konsultacyjnym w Szczuczynie.
- Promowanie postaw życzliwości, wzajemnego szacunku poprzez udział w światowych i ogólnopolskich kampaniach, takich jak: Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień, Międzynarodowy Dzień bez Przemocy, kampania „Dzieciństwo bez przemocy”, Międzynarodowy Dzień przeciwko Przemocy i Nękanii w Szkole, w tym Cyberprzemocy,
- Promowanie wychowania bez przemocy poprzez pogadanki oraz rozmowy indywidualne z rodzicami prowadzone przez wychowawców i pedagoga.

Biblioteka – Centrum Kultury w Szczuczynie poza wymienionymi powyżej zrealizowała takie działania jak:

- Kilka razy organizowano zajęcia ze służbami mundurowymi mające na celu promowanie i poprawę wiedzy, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.
- Realizowano szereg działań i projektów zmierzających do rozwoju dzieci i młodzieży, w tym rodzin dysfunkcyjnych m.in. Równać Szanse: Natura bez tajemnic, Garden Team DIY; OK- kreatywni i otwarci – program wzmacniania odporności psychicznej dzieci i młodzieży; Drogowskaz w Szczuczynie – program o BRD; Centrum kreatywnej geometrii – program matematyczny; Bardzo Młoda Kultura – Młodzi w garach!- program kulinarny dla dzieci i młodzieży,
- Prowadzono zajęcia sportowe i ogólnorozwojowe dla najmłodszych mieszkańców z terenu miasta i gminy Szczuczyn oraz wydarzenia sportowe (bieg papieski, bieg Tropem Wilczym)

Stowarzyszenie „Nasz Szczuczyn” poza wymienionymi powyżej zrealizowało takie działania jak:

- Działanie promujące integrację społeczną i integrację rodzinną poprzez projekt „Nasz Szczuczyn Razem w akcji!”. Spartakiada Rodzinna „Razem w akcji!” to połączenie

aktywności fizycznej, gier integracyjnych i logicznych, wydarzeń dla całych rodzin w społecznościach lokalnych, odbyła się w Bzurach, Dołęgach, Bęcławie i Szczuczynie.

- Promowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej, rozwijanie zainteresowania kulturą fizyczną i sportem wśród osób w różnym wieku.

Posterunek Policji w Szczuczynie poza wymienionymi powyżej zrealizował takie działania jak:

- Prowadzenie rozmów z mieszkańcami Miasta i Gminy Szczuczyn dotyczących zagrożeń i możliwości uchronienia się przed oszustwami występującymi w podległym regionie oraz udzielano informacji o programach pomocowych realizowanych przez PCPR w Grajewie oraz OPS w Szczuczynie.
- Policjanci Posterunku Policji w Szczuczynie udzielali porad dla osób zgłaszających się z problemem konfliktów rodzinnych.
- Dzielnicowy Posterunku Policji w Szczuczynie odbył łącznie 9 spotkań z dziećmi i młodzieżą miasta i gminy Szczuczyn na których omówiono prawidłową postawę w czasie pobytu na terenie obiektów szkolnych w czasie wolnym od zajęć oraz skutki konfliktu z prawem, przejawy demoralizacji i ich konsekwencję. Poruszono tematykę Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, omówiono i udzielano informacji n temat bezpieczeństwa osób korzystających z Internetu oraz komunikatorów Internetowych. Omówiono również bezpieczeństwa w trakcie wakacyjnych wyjazdów.

2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

- **zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.**

W roku 2024 nie realizowaliśmy ww. zadania z uwagi na fakt, że pracownicy socjalni tut. Ośrodka nie występowali z wnioskami o przydzielenie asystenta rodziny, gdyż nie zachodziła potrzeba objęcia pomocą asystenta rodziny tego typu rodziny.

W ramach Punktu Konsultacyjnego istniała możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologa – co środa od godz. 16:00, od września co wtorek od godz. 15:00 i z bezpłatnych porad terapeuty ds. uzależnień w co drugi piątek od godz. 16:00 w Bibliotece - Centrum Kultury, ul. Łomżyńska 11 w Szczuczynie od września w OPS w Szczuczynie pl. 1000-lecia 23. Ponadto była możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnika w ramach Punktu

Nieodpłatnej Pomocy Prawnej co wtorek w budynku Zespołu Szkół im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Szczuczynie, ul. Szczuki 1 w Szczuczynie, w godzinach 8:00-12:00, po wcześniejszym umówieniu pod numerem telefonu 86 273-84-60.

– **organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających**

W roku 2024 nie realizowaliśmy ww. zadania z uwagi na brak rodzin wspierających.

Rodziny zainteresowane współpracą w tym zakresie mogą zasięgnąć informacji w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie oraz na stronie Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w zakładce Ośrodek Pomocy Społecznej - Wspieranie rodziny. Umieszczono również artykuł w „Szczuczyńskich Wieściach”

- **prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci**

W 2024 roku w Szczuczynie nie były prowadzone gminne placówki wsparcia dziennego działające w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Natomiast na terenie gminy funkcjonowały świetlice, które podejmowały następujące działania w zakresie wspierania rodziny w wychowaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej prowadzone przez: Szkołę Podstawową w Niedźwiadnej, Szkołę Podstawową w Szczuczynie, Bibliotekę Centrum Kultury w Szczuczynie oraz Stowarzyszenie „Nasz Szczuczyn”. Czas wolny dzieciom z terenu gminy Szczuczyn organizowany m.in. poprzez pomoc w odrabianiu lekcji, konkursy czytelnicze, konkursy plastyczne, festyn rodzinny, udział w ogólnopolskich kampaniach, zajęcia muzyczne, fotograficzne, taneczne, zajęcia sportowe, zajęcia feryjne, wakacyjne, dni tematyczne: dzień kobiet, dzień dziecka.

3) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnych

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnych gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim 30%, a w trzecim i następnych latach 50%. Do wyżej wymienionych wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów na utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu

dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowanie do wypoczynku dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Na realizację zadań w 2024r. wydatkowano kwotę 46248,37 zł za pobyt dwojga dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej (50% całkowitego kosztu utrzymania).

4) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodzinie przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej

To zadanie zostało zrealizowane zgodnie z ustalonymi terminami.

5) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Pracownicy socjalni OPS w Szczuczynie na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym zakresie współpracowali także z pedagogami szkolnymi, pracownikami służb zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

6) Potrzeby związane z realizacją zadań w 2025 roku

1. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie środków na zatrudnienie asystenta rodziny w ramach 1/2 etatu.
3. Zapewnienie pomocy specjalistów, w szczególności terapeuty rodzinnego oraz psychologa.
4. W przypadku zgłoszenia się rodzin wspierających zapewnienie środków na koszty związane z udzieleniem pomocy przez te rodziny.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
Dorota Cecylia Łaguna

Szczuczyn, dnia 19.03.2025 r.